

[Undervisningsministeren.]

og ydre Organisation, et Spørgsmaal, der har staaet paa Dagsordenen for Skolen og ikke mindst for Lærerne i en Menneskealder, og som har staaet paa den politiske Dagsorden i et kvart Aarhundrede lige fra det Aar, da afdøde K. M. Klausen sammen med forskellige Folketingsmænd, deriblandt ogsaa mig, rejste Spørgsmaalet i dette høje Ting. Afdøde Kultusminister Enevold Sørensen forberedte, og afdøde Kultusminister Nielsen nedsatte i 1909 en Kommission, den saakaldte Tilsynskommission, som afgav Betænkning i 1911. Daværende Kultusminister Appel forelagde et Forslag, i mangt og meget i Overensstemmelse med Tilsynskommissionens Betænkning, i Samlingen 1911—12. Folketinget vedtog i Foraaret 1912 Lovforslaget, dog i væsentlig ændret Skikkelse, idet man bl. a. afskaffede det gejstlige Tilsyn, altsaa Præster og Provster, som selvskrevne Medlemmer af Skolekommission og Skoledirektion. Jeg gør opmærksom paa, at det var i Folketinget i 1912, hvor Venstre sad inde med Flertallet. Det skete under Ordførerskab og Ledelse af Landstingets nuværende Formand. Forslaget gik til Landstinget og blev derved stærkt ændret, og det vandrede i Foraaret 1913 i Fællesudvalg. Men Rigsdagen blev kun siddende i 3 Uger derefter; saa blev den sendt hjem, og vi fik Folketingsvalg. Derefter fik vi Grundlovskampen og Verdenskrigen, og baade Regering og Rigsdag var optaget af helt andre Spørgsmaal. Fra dette Fællesudvalg i Foraaret 1913 foreligger der intet, der er hverken afgivet Betænkning eller Beretning. Men saa langt var dog Forslaget for snart 20 Aar siden, at det var naaet til et Fællesudvalg. Det var for saa vidt meget beklageligt, at Forholdene medførte, at dette Fællesudvalg ikke kunde fuldende sit Arbejde.

Saa hvilede Sagen, til Undervisningsminister Keiser-Nielsen i 1919 nedsatte den store Skolekommission, som afgav Betænkning i 1923. Paa Grundlag af denne Skolekommissions udmærkede og højst interessante og lærerige Arbejde forelagde Undervisningsminister Fru Nina Bang i Samlingen 1924—25 et Lovforslag om Seminariernes og — Skolevæsenet kaldte hun det den Gang, for hun tog Statsskolerne med — om Skolevæsenets Styrelse og Tilsyn. Forslaget blev atter forelagt i 1925—26 og 1926—27, men det nedsatte Folketingsudvalg naaede desværre ikke til at afgive Betænkning.

Jeg maa dog bemærke, at der i Mel-

lemtiden var sket noget af ikke ringe Betydning, nemlig at Rigsdagen i 1920 enstemmigt havde vedtaget en midlertidig Ordning af Skoleforholdene i de sønderjydske Landsdele, og denne Ordning er i ikke ringe Grad paa adskillige Punkter blevet Forbilledet for det Forslag, jeg i Dag har den Ære at fremsætte. Jeg ved vel, at adskillige, der i 1920 stemte for dette Forslag, gjorde det med den udtrykkelige Begrundelse, at det var noget midlertidigt, de vilde ikke føle sig bundne til Principerne i Fremtiden, men jeg maa paa den anden Side fremhæve, at denne Ordning i Sønderjylland i de sidste 10 Aar efter alles Mening har staaet sin Prøve. Den vurderes i Virkeligheden højt fra mange Sider.

Kærnen i det Forslag, jeg i Dag fremsætter, er, at der gives Forældrene over hele Linien, Forældrene i hele Landet, i København, i Købstæderne, paa Landet, i det gamle Land og i Sønderjylland, en stærkt øget skolemæssig og pædagogisk Indflydelse paa den Skole, hvori deres Børn gaar. Det er Kærnen. Jeg tror, jeg derved er i god Overensstemmelse med en stærkt udbredt Stemning i dette Ting og ude i Befolkningen. Det fremgik jo ogsaa af en hel Række Taler holdte under den nys afsluttede Finanslovdebate.

Forslaget indfører et Forældreraad ved hver Skole, valgt af de Forældre, der har Børn gaaende i Skolen. Fader og Moder er valgberettigede og valgbare begge to. Dette er Kærnen i Forslaget. Det er det Grundlag, hvorpaa hele Skolens Organisation bygges op. Dermed er jeg ogsaa blevet i Stand til paa dette Punkt principielt at bringe Overensstemmelse mellem den sønderjydske Skoleordning og Ordningen for hele det øvrige Land, idet man i Sønderjylland har de saakaldte smaa Skolekommissioner, d. v. s. en Skolekommission i hvert Skoledistrikt. Man sætter megen Pris paa denne Ordning, har ønsket at bevare den, og det sker, idet de ogsaa dernede faar Forældreraad ved hver Skole. Disse Forældreraad faar væsentlige Opgaver. Jeg skal, da det er et af de vigtigste Punkter i Lovforslaget, ordret fremføre her de væsentligste af de Opgaver, som disse Forældreraad faar — det findes i § 8:

„Forældreraadet fører Tilsyn med Undervisningen i den paagældende Skole og kan ved Besøg i Skolen gøre sig bekendt med dens Virksomhed. Forældreraadet har ikke Paataaleret overfor den enkelte Lærer, men kan overfor